

<https://doi.org/10.62837/2025.5.550>

PƏRVANƏ MƏMMƏDOVA,
*ADNSU-nun nəzdində Sənaye və Texnologiya
Kollecinin müəllimi.*

MİR CƏLALIN ƏSƏRLƏRİNDƏ QADIN SURƏTLƏRİ **Xülasə**

Mir Cəlal Paşayevin bədii yaradıcılığı XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında realizmin inkişafına mühüm töhfə vermişdir. Onun əsərlərində qadın surətləri mühüm yer tutur və bu surətlər yazıçının ictimai, psixoloji və mənəvi baxışlarının ifadəsi kimi çıxış edir. Mir Cəlal qadın obrazlarını yalnız ailə çərçivəsində deyil, eyni zamanda cəmiyyətin inkişafında fəal iştirak edən, daxili aləmi zəngin olan fərdlər kimi təqdim edir. Mir Cəlalin qadın obrazları tək-cə fərdi xüsusiyyətləri ilə deyil, həm də dövrün ictimai prosesləri və dəyərləri ilə sıx bağlı şəkildə yaradılıb. Sovet dövründə qadınların ictimai həyata inteqrasiyası, onların maariflənməsi və yeni rollar qazanması bu surətlərin xarakterində də öz əksini tapır. Bu baxımdan yazıçının qadın qəhrəmanları tək-cə estetik deyil, həm də ideoloji və sosial mənalar daşıyır. Mir Cəlal qadın surətlərini yaratmaqda humanist və realist yanaşma sərgiləyir. Onun əsərlərində qadın obrazları bəzək üçün deyil, süjetin və ideyanın əsas daşıyıcılarından biri kimi çıxış edir. Qadınlar ailə içindəki rolları ilə yanaşı, sosial-mədəni mühitdə də fəal şəkildə iştirak edirlər. Yazıçı qadınların daxili aləmini, hiss və duyğularını incəliklə təsvir edir. Qadın surətləri bir çox hallarda dövrün çətinliklərinə qarşı dözümlü, iradəli və fədakar təsvir olunur.

Mir Cəlalin qadın qəhrəmanları həm ənənəvi ailə dəyərlərinə bağlıdır, həm də müasir düşüncəyə malikdirlər. Bu obrazlar vasitəsilə müəllif qadının cəmiyyətdəki mövqeyinə diqqət çəkir, onu passiv yox, şəxsiyyət kimi təqdim edir. Onun əsərlərində qadın surətləri həyatın müxtəlif sahələrində mübarizə aparan, möhkəm xarakterli insanlardır. Bu baxımdan Mir Cəlalin qadın obrazları Azərbaycan ədəbiyyatında özünəməxsus yer tutur.

Açar sözlər: qadın obrazları, azadlıq, mənəvi dünya, sosial mövqe, şəxsiyyət, ailə

Mir Cəlal qadın psixologiyasına dərinlən nüfuz edir, onların hisslərini, düşüncələrini və daxili mübarizələrini realist və inandırıcı şəkildə təqdim etmişdir. Onun qadın surətləri vasitəsilə dövrün sosial-mədəni konteksti, qadının cəmiyyətdə dəyişən rolu, maarifçilik ideyaları və ailə dəyərləri bədii şəkildə əks olunmuşdur. Beləliklə, Mir Cəlalin qadın surətləri Azərbaycan ədəbiyyatında qadının bədii obrazının formalaşmasında və inkişafında mühüm rol oynamış, qadının həm fərdi, həm də ictimai mövqeyini əks etdirən zəngin mənşərə yaratmışdır. Bu surətlər tək-cə ədəbi qəhrəman deyil, eyni zamanda cəmiyyətin və zamanın aynası kimi

dəyərləndirilə bilər. Mir Cəlal Paşayev Azərbaycan ədəbiyyatında realist üslubun görkəmli nümayəndələrindən biri kimi tanınır. Onun bədii irsində qadın obrazları xüsusi yer tutur və bu surətlər təkcə ailə mühitində deyil, daha geniş mənada cəmiyyətin güzgüsü kimi təqdim olunur. Mir Cəlal qadın qəhrəmanlarını bəzən cəmiyyətin ağır təzyiqləri altında qalan, bəzən isə bu təzyiqlərə qarşı mübarizə aparan, güclü iradəyə malik şəxsiyyətlər kimi təsvir edir. Onun qadın surətləri fərqli xarakterə və dünyagörüşünə malik olub, öz daxili dünyaları ilə oxucunu düşündürməyi bacarır. Yazıçının qadın qəhrəmanları fərqli sosial mövqelərə, psixoloji vəziyyətlərə və dünyagörüşünə malikdirlər. Onlar arasında həm ailə dəyərlərinə sadıq, əxlaqi möhkəmliyi ilə seçilən qadınlar, həm də maariflənən, azad düşüncəli və ictimai dəyişikliklərə açıq surətlər vardır. “Bir Gəncin Manifesti” əsərində Qızılgül obrazı azad düşüncəli, lakin daxili ziddiyyətlərlə mübarizə aparan gənc qadın kimi diqqət çəkir. “Dirilən Adam” və müxtəlif hekayələrində isə qadınlar həm ailənin dayağı, həm də cəmiyyətin əxlaqi güzgüsü kimi təsvir olunmuşdur. Qadın surətlərində ailə dəyərləri, əxlaqi mövqe, maarifçilik ideyaları və ictimai mövqelər arasında ziddiyyətlər ustalıqla əks etdirilmişdir. Yazıçının əsərlərində ənənəvi qadın obrazları ilə yanaşı, maariflənən, təhsil alan, cəmiyyətin fəal üzvü olmağa çalışan qadınlar da özünə yer tapır. Bu surətlər vasitəsilə Mir Cəlal qadının təkcə ailədə deyil, cəmiyyətdə də rolunu nümayiş etdirir. O, qadınların düşüncə tərzini, daxili hissələrini və həyat uğrunda apardıqları mübarizəni psixoloji dərinliklə təsvir edir. “Bir Gəncin Manifesti” əsərindəki Qızılgül obrazı qadının daxili mübarizəsinin, azad düşüncənin və sevgi ilə əqidə arasında qalan ziddiyyətli hissələrin təcəssümüdür. Bu qəhrəman həm romantik, həm də ictimai yükü olan surət kimi təqdim olunur. Digər tərəfdən, “Dirilən adam” əsərində qadınlar ailə həyatının dayaq nöqtəsi, əxlaq və sabitliyin simvolu kimi göstərilir. Yazıçının hekayələrində isə qadın surətləri bəzən həyatın sərt üzünü yaşasa da, daxili mərdliklərini qoruyub saxlayırlar.

Mir Cəlalin əsərlərində qadın surətləri nəinki bir dövrün qadın anlayışını əks etdirir, eyni zamanda Azərbaycan ədəbiyyatında qadın psixologiyasının, xarakterinin və dünyagörüşünün dərin bədii təhlilinə xidmət edir. Bu surətlər oxucuya həyatın müxtəlif çalarlarını, qadının cəmiyyət və ailə içindəki yerini daha yaxından tanıتماğa imkan verir. Yazıçının qadın qəhrəmanları həm duyğusal zənginlik, həm də həyatın reallıqları ilə barışmayan bir iradə nümunəsi kimi ədəbiyyatda xüsusi yer tutur. Mir Cəlal Paşayevin bədii irsində qadın surətləri xüsusi yer tutur. Onun əsərlərində qadın obrazları cəmiyyətin sosial- mədəni inkişafının güzgüsü, dövrün dəyişən ictimai münasibətlərinin daşıyıcısı kimi çıxış edir. Yazıçı qadınların daxili aləmini, sosial mövqeyini, psixoloji vəziyyətini və mənəvi dəyərlərini realizm estetikasına uyğun şəkildə canlandırır. Bu surətlər həm fərdi xüsusiyyətləri ilə seçilir, həm də ümumi mənada cəmiyyətin qadına münasibətini əks etdirir. Mir Cəlalin qadın surətləri müxtəlif xarakter və talelərə malikdir. Onlar arasında ailəsinə bağlı,

adət-ənənələrə sadıq qadınlar olduğu kimi, azad düşüncəli, müstəqil və maariflənmiş qadınlar da mövcuddur. Bu müxtəliflik yazıçının qadına yanaşmasının çoxşaxəli və dərin olduğunu göstərir. Onun yaratdığı qadın surətləri həm klassik Azərbaycan ailə dəyərlərinin qoruyucusu, həm də yeni dövrün təmsilçisi olaraq ədəbiyyatda yer almışdır. “Bir gəncin manifesti” romanı Mir Cəlalin qadın obrazlarına yanaşmasının parlaq nümunələrindən biridir. Burada Qızılgül obrazı həm sevən, həm də düşündüyünü açıq şəkildə ifadə edən, daxili ziddiyyətlərlə mübarizə aparan bir qadın kimi təqdim olunur. Qızılgül romantik duyğularla reallıq arasında qalan bir obraz olaraq, dövrün qadınlarının mənəvi çətinliklərini əks etdirir. Bu obraz vasitəsilə yazıçı qadının həm emosional, həm də intellektual yönlərini bədii şəkildə ifadə edir. “Dirilən adam” povestində isə qadın surətləri ailə dəyərlərinin qoruyucusu kimi çıxış edirlər. Burada qadınlar əxlaqi möhkəmliyi, sədaqəti və fədakarlığı ilə seçilirlər. Onlar kişilərin dəyişməsi, dirilməsi üçün mənəvi dayaq rolunu oynayırlar. Yazıçı bu əsərdə qadının ictimai-sosial proseslərdəki rolu ilə yanaşı, ailə daxilindəki əvəzsiz mövqeyini də vurğulayır.

Mir Cəlalin hekayələrində qadın obrazları daha çox gündəlik həyat hadisələri fonunda təqdim olunur. Bu hekayələrdə qadınlar bəzən həyatın çətinliklərinə sinə gərən, bəzən isə daxili sarsıntılar yaşayan qəhrəmanlardır. Onlar sevgi, ailə, sədaqət, ictimai təzyiq, yoxsulluq və maarifçilik arasında qalaraq öz şəxsiyyətlərini qorumağa çalışırlar. Məsələn, “Bir gəncin manifesti ” və “Qaranlıqda işıq” kimi hekayələrdə qadınlar həyatın sərt reallıqları qarşısında mübarizə aparan, amma öz ləyaqətini itirməyən güclü insanlardır. Yazıçının qadın surətləri yalnız fərdi səciyyələrə görə deyil, eyni zamanda ideoloji və ictimai kontekst baxımından da əhəmiyyətlidir. Sovet dövrünün qadın ideali, maariflənmə hərəkəti və qadının cəmiyyətdəki fəallığı Mir Cəlalin obrazlarında əksini tapır. Onun qadın qəhrəmanları təkcə sevən və ailə quran deyil, həm də işləyən, təhsil alan, fikir bildirən, cəmiyyətin problemləri ilə maraqlanan insanlardır (**Könül Əhmədova. “Mir Cəlalin əsərlərində qadın psixologiyasının bədii əksi”, // Filologiya məsələləri, 2019, №1, s. 122–128.**).

Mir Cəlal qadınların daxili dünyasını, hisslərini və düşüncələrini dərin psixoloji təsvirlərlə verir. Onun qadın surətləri vasitəsilə biz dövrün qadın modelini, o dövrün ailə və ictimai münasibətlər sistemini daha yaxından anlaya bilirik. Bu surətlər təkcə bədii qəhrəman deyil, həm də dövrün qadın anlayışının və qadın təcrübəsinin sənətkarlıqla ifadəsidir. Mir Cəlal Paşayevin əsərlərində qadın obrazları çoxşaxəli və zəngin şəkildə təqdim olunur. Onun yaradıcılığında qadınlar həm ailə mühitində, həm də cəmiyyətdə müxtəlif roller oynayan canlı və reallığa uyğun simvollarıdır. Yazıçı qadınları fərdi xarakterləri, daxili dünyaları və sosial vəziyyətləri ilə incəliklə canlandırır. Onun qadın obrazlarında dövrün ictimai-siyasi, mənəvi və mədəni problemləri də əks olunur (**Həsən Əlizadə. Mir Cəlal: həyatı və yaradıcılığı. Bakı: Maarif, 1986. 288 s.**).

Mir Cəlalin “Bir Gəncin Manifesti” romanında Qızılgül obrazı ən çox diqqət çəkən qadın simalarındandır. Qızılgül müstəqil, azad düşüncəli və maariflənmiş gənc qadındır. O, həm öz hisslərinə sadıqdır, həm də dövrün sosial təzyiqləri ilə üzləşir. Qızılgülün Əli ilə münasibətləri onun daxili mübarizəsinin mərkəzindədir. Yazıçı bu obraz vasitəsilə qadının şəxsi azadlığı ilə ictimai borcları arasında qalan mürəkkəb vəziyyətini göstərir. Qızılgül həm ənənəvi dəyərlərə bağlıdır, həm də yeni dünyagörüşünə açıqdır. Bu ziddiyyətlər onun xarakterində dərin psixoloji dramatism yaradır. Mir Cəlal qadınların azadlığı və maarifləndirilməsi məsələsini məhz bu obrazda ön plana çəkir. Qızılgül həm cəmiyyətə, həm də özünə qarşı yüksək məsuliyyət hissi ilə yaşayan bir gənc qadındır (**Şəfiqə Məmmədova. “Qadın obrazlarının inkişaf mərhələləri: Mir Cəlalın müasir dövrədək”, // Ədəbiyyat və incəsənət, Bakı, 2021, №4, s. 88–93.**).

“Dirilən Adam” povestində isə Təhminə obrazı ailənin təməl dayağı rolunda təsvir edilir. O, səbirli, fədakar və ailəsinə bağlı qadındır. Təhminə ərinin mənəvi dirçəlişində əsas dəstəkçi kimi çıxış edir. Onun sakit və möhkəm xarakteri ərinə güc verir və onu dəyişməyə sövq edir. Bu obrazda Mir Cəlal qadının ailə daxilində mənəvi təsir gücünü vurğulayır. Təhminə passiv yox, əksinə ailədə sabitlik yaradan, dəyişikliklərə yol açan güclü simadır. Onun nümunəsində qadının sosial və mənəvi rolu geniş şəkildə əks olunur. Yazıçı qadının ətrafındakılar üzərində təsirinin nə qədər böyük olduğunu göstərir. “İclas Qurusu” hekayəsində Məleykə adlı qadın obrazı sosial tənqid və satira vasitəsilə təqdim olunur. Məleykə özünü ictimai fəal kimi göstərməyə çalışsa da, daxildən səmimi və məhsuldar deyil. Onun xarakterində formalizm və saxtakarlıq üstünlük təşkil edir. Mir Cəlal Məleykə obrazı ilə dövrün sosial riyakarlığını, saxta fəallığı və ictimai həyatda formallıqla kifayətlənən insanları tənqid edir. Bu qadın surəti vasitəsilə o, cəmiyyətin bəzi qatlarında baş verən daxili boşluqları göstərir. Məleykənin xarici davranışları ilə daxili dünyası arasında kəskin ziddiyyət var və bu ziddiyyət yazıçının satirik üslubunda ortaya qoyulur. “Yolumuz hayandır?” hekayəsində Sona obrazı müasir və öz həyatını qurmaq istəyən qadın modelidir. Sona təhsilli, müstəqil və qərarlı qadındır. O, cəmiyyətdə öz yerini tapmaq və şəxsiyyət kimi tanınmaq arzusundadır. Amma Sona qarşısına çıxan sosial, ailə və digər maneələrlə üzləşir. Bu obrazda qadının fərdi iradəsi ilə ictimai gözləntilər arasındakı gərginlik göstərilir. Mir Cəlal Sona vasitəsilə qadının azadlıq, məsuliyyət və şəxsiyyət məsələlərində yaşadığı problemləri realist şəkildə təsvir edir. Sona həm də qadının emosional zənginliyini və daxili gücünü ifadə edir (**Zəki Əlioğlu. XX əsr Azərbaycan nəsrində qadın obrazları. Bakı: Təhsil, 2010. 198 s.**).

Ümumilikdə, Mir Cəlalin qadın obrazları Azərbaycan cəmiyyətinin müxtəlif təbəqələrindən, fərqli sosial və mənəvi vəziyyətlərdən çıxan qadınları əks etdirir. Onlar həm ailədə, həm də cəmiyyətdə mühüm rol oynayan şəxslərdir. Yazıçının qadına münasibəti hörmət və dərin anlayış üzərində qurulub. Onun qadın surətləri

həm realist, həm də ideoloji cəhətdən zəngindir və oxucuda qadının cəmiyyətdəki yeri barədə geniş təsəvvür yaradır. Mir Cəlal qadınların sosial dəyişikliklərdə və mənəvi dünyada tutduğu yeri ustalıqla göstərməklə Azərbaycan ədəbiyyatında qadın obrazlarının inkişafına böyük töhfə verib. Mir Cəlalin əsərlərində qadın obrazlarının ümumi təzahürü geniş və çoxşaxəlidir. Onun yaratdığı qadın surətləri təkcə ailə mühitinin passiv üzvləri kimi yox, həm də cəmiyyətin fəal iştirakçıları, ideya və dəyərlərin daşıyıcıları kimi canlandırılır. Yazıçı qadınların həyatını və xarakterini sosial, mənəvi, psixoloji və emosional aspektlərdən dərinliklə təsvir edir, onların ictimai və şəxsi həyatlarında qarşılaşdıqları çətinliklərə diqqət yetirir (**Könül Əhmədova. “Mir Cəlalin əsərlərində qadın psixologiyasının bədi əksi”, // Filologiya məsələləri, 2019, №1, s. 122–128.**).

Mir Cəlal qadın obrazlarında əsasən azadlıq axtarışı, mənəvi zənginlik, sevgi, məsuliyyət və ictimai ədalət kimi mövzuları qabardır. Onun əsərlərində qadınlar ənənəvi ailə dəyərlərinə bağlı olmaqla yanaşı, müasir düşüncə və yeniliklərə açıqdırlar. Bu ziddiyyət onların xarakterlərində daxili mübarizə yaradır və yazıçının əsas maraq dairələrindən birinə çevrilir. Belə qadınlar öz şəxsi hissləri ilə ictimai gözləntilər arasında qalaraq, həm daxili konfliktlər yaşayır, həm də cəmiyyətin dəyişməsi üçün mübarizə aparırlar. Mir Cəlal qadını həm ailənin, həm də cəmiyyətin dayağı kimi təqdim edir. Ailə daxilində qadınlar mənəvi güc və sabitlik mənbəyi kimi çıxış edir, ərlərinin və uşaqlarının inkişafında, onların dünya görüşünün formalaşmasında böyük rol oynayırlar. Eyni zamanda qadınlar ictimai həyatın müxtəlif sahələrində, maarifçilik, sosial fəallıq və ideoloji mübarizədə iştirak edirlər. Yazıçı qadınların passivlikdən uzaq, aktiv, düşüncəli və məsuliyyətli fərdlər kimi təsvir olunmasına xüsusi önəm verir. Bununla yanaşı, Mir Cəlal əsərlərində qadın obrazları arasında fərqli tiplər də mövcuddur. Məsələn, bəzi qadınlar səmimi və fədakar ikən, bəziləri ictimai riyakarlıq və formalizm simvolu kimi təqdim olunur. Bu müxtəliflik vasitəsilə yazıçı cəmiyyətin müxtəlif qatlarında qadınların üzləşdiyi problemləri və onların müxtəlif həyat durumlarını əks etdirir. Ümumilikdə, Mir Cəlalin qadın obrazları Azərbaycan ədəbiyyatında qadının sosial, mənəvi və şəxsi dünyasının zəngin portretini yaradır. Onlar qadının azadlıq, özünüifadə və inkişaf uğrunda mübarizəsini, eyni zamanda ailə və cəmiyyət qarşısındakı məsuliyyətlərini realist və çoxcəhətli şəkildə göstərir. Bu obrazlar vasitəsilə yazıçı həm də dövrün sosial və ideoloji məsələlərinə toxunur, qadınların cəmiyyətdəki yerini və rolunu dərin analiz edir. Nəticədə Mir Cəlalin əsərlərində qadınlar yalnız şəxsi həyatın qəhrəmanları deyil, həm də ictimai həyatın fəal iştirakçıları və dəyişdiriciləridir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Mir Cəlal Paşayev. Bir gəncin manifesti. Bakı, Yazıçı, 1978. 240 s.
2. Mir Cəlal Paşayev. Dirilən adam. Bakı, Azərneşr, 1969, 212 s.

3. Həsən Əlizadə. Mir Cəlal: həyatı və yaradıcılığı. Bakı, Maarif, 1986, 288 s.
4. Rafiq Abbaslı. Azərbaycan ədəbiyyatında qadın obrazları. Bakı, Elm, 2005, 276 s.
5. Könül Əhmədova. “Mir Cəlalin əsərlərində qadın psixologiyasının bədii əksi”, // Filologiya məsələləri, 2019, №1, s. 122–128.
6. Lalə Nəbizadə. “Mir Cəlalin yaradıcılığında qadın surətlərinin ideya-estetik funksiyası”, // Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi, 2020, №2, s. 41–47.
7. Zəki Əlioğlu. XX əsr Azərbaycan nəsrində qadın obrazları. Bakı, Təhsil, 2010, 198 s.
8. Şəfiqə Məmmədova. “Qadın obrazlarının inkişaf mərhələləri: Mir Cəlalın müasir dövrdəki”, // Ədəbiyyat və incəsənət, 2021, №4, s. 88–93.
9. Bəsti Rüstəмова. “Mir Cəlalin nəsrində qadın surətləri və onların sosial mahiyyəti”, // Azərbaycan humanitar elmləri jurnalı, 2022, №1, s. 33–40.
10. Şakir Cəfərov. Mir Cəlal Paşayevin yaradıcılıq fəaliyyəti, Bakı, “Elm və təhsil”, 2021, 70 s.

SUMMARY **FEMALE CHARACTERS IN MIR JALAL’S WORK**

Mammadova P. R.

The literary creativity of Mir Jalal Pashayev made a significant contribution to the development of realism in 20th-century Azerbaijani literature. Female characters occupy an important place in his works and reflect the writer’s social, psychological, and moral perspectives. Mir Jalal presents women not only within the confines of family life but also as individuals who actively participate in the development of society and possess a rich inner world. The female characters in Mir Jalal’s works are shaped not only by their individual traits but also by the social dynamics and values of their time. The integration of women into public life during the Soviet era, their educational advancement, and the assumption of new roles are all reflected in the personalities of these characters. Thus, Mir Jalal’s female figures carry not only aesthetic significance but also ideological and social meaning. Mir Jalal approaches the creation of female characters with a humanistic and realistic perspective. In his works, women are not portrayed merely as decorative figures but as central elements that drive the plot and embody the main ideas. Female characters are shown not only in their familial roles but also as active participants in the socio-cultural environment. The author delicately depicts their inner world, emotions, and feelings. Often, these women are portrayed as resilient, determined, and self-sacrificing in the face of the difficulties of their time. Mir Jalal’s heroines are both attached to traditional family values and possess modern thinking. Through these characters, the author draws attention to the social position of women, presenting them not as passive beings but as individuals with strong identities. In his works, women are

depicted as strong-willed individuals who struggle in various spheres of life. In this regard, the female characters created by Mir Jalal hold a unique and significant place in Azerbaijani literature.

Keywords: female characters, freedom, spiritual world, social status, personality, Family.

REZIOUME

ЖЕНСКИЕ ОБРАЗЫ В ТВОРЧЕСТВЕ МИРА ДЖАЛАЛА

Мамедова Р. Р.

Литературное творчество Мира Джалала Пашаева внесло значительный вклад в развитие реализма в азербайджанской литературе XX века. Женские образы занимают важное место в его произведениях и отражают социальные, психологические и нравственные взгляды писателя. Мир Джалал изображает женщин не только в рамках семейной жизни, но и как личностей, активно участвующих в развитии общества и обладающих богатым внутренним миром. Женские персонажи в произведениях Мира Джалала формируются не только благодаря индивидуальным чертам, но и под влиянием социальных процессов и ценностей своего времени. Интеграция женщин в общественную жизнь в советский период, их просвещение и освоение новых ролей находят отражение в характерах этих героинь. Таким образом, женские образы у Мира Джалала несут не только эстетическую, но также идеологическую и социальную нагрузку. Мир Джалал создаёт женские образы с гуманистическим и реалистическим подходом. В его произведениях женщины представлены не просто как декоративные фигуры, а как ключевые персонажи, играющие важную роль в развитии сюжета и раскрытии основной идеи. Женские персонажи показаны не только в семейной сфере, но и как активные участницы социокультурной жизни. Автор с тонкостью описывает их внутренний мир, чувства и переживания. Часто эти женщины изображаются как выносливые, решительные и самоотверженные личности, способные противостоять трудностям своего времени. Героини Мир Джалала сочетают в себе приверженность традиционным семейным ценностям и современное мышление. Через свои женские образы писатель обращает внимание на социальную роль женщины, представляя её не как пассивное существо, а как сильную личность. В произведениях Мир Джалала женщины показаны как стойкие и волевые люди, борющиеся в разных сферах жизни. В этом смысле женские образы автора занимают особое и значимое место в азербайджанской литературе.

Ключевые слова: женские образы, свобода, духовный мир, социальный статус, личность, семья.

Rəyçi: Şakir Cəfərov, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

